

ΟΛΙΣΤΙΚΗ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ
ΠΙΑΝΟΥ

ΕΜΠΝΕΥΣΗ - ΕΚΠΟΝΗΣΗ - ΕΠΙΒΛΕΨΗ-ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΚΟΣΜΑΣ ΛΑΠΑΤΑΣ

ΣΟΛΙΣΤ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ-ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΟΣ-ΜΟΥΣΙΚΟΤΕΧΝΟΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΤΙ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΠΙΑΝΟ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ

Γιατί Πιάνο?

Πως είναι τα μαθήματα πιάνου?

Τι διδάσκεται ο μαθητής πιάνου?

Ποια είναι η σωστή ηλικία για πιάνο?

Τι καθορίζει την πρόοδο στο πιάνο?

Πιάνο ή αρμόνιο?

Ποια είναι η διδακτέα ύλη?

ΓΙΑΤΙ ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ?

Ομαδικά μαθήματα και εγκέφαλος

Ακαδημαϊκή επίδοση

Ευφυΐα

Δείκτης νοημοσύνης

Μνήμη

Συμπεριφορά

Συγχρονισμός

Νοητικά πλεονεκτήματα

Δημιουργική σκέψη

Ταχύτητα εγκεφάλου

Σωματική υγεία

Κίνητρα

Ανεξαρτησία

Οφέλη στο δάσκαλο

**ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΦΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΟΜΑΔΙΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.**

Αυξημένο ενδιαφέρον:

Αυξημένα επίπεδα εμπιστοσύνης:

Συνεργατικότητα

Υγιής ανταγωνιστισμός

Κοινωνική Ικανότητα:

**ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΟΜΑΔΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΓΙΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ?**

**Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΙΑΝΟΥ ΣΑΝ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

ΓΙΑΤΙ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΙΑΝΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΩΤΕΡΗ?

ΓΙΑΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΜΑΔΙΚΑ?

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΜΑΔΙΚΑ

**ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ**

Κοινωνική Ανάπτυξη

Μουσικά Σύνολα

Κίνητρα

Λιγότερη πίεση

Λιγότερο Άγχος

Ενδιαφέρουσα θεωρία

Θετικός Ανταγωνισμός

Ανάπτυξη μοναδικών δεξιοτήτων

Άσκηση Ακοής

Μέγιστη Δημιουργικότητα

Ομαδικό πνεύμα

**ΓΙΑΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΙΑΝΟΥ?**

ΓΙΑΤΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΙΑΝΟΥ?

Τι επιτυχαίνω μέσω της τεχνολογίας στο μάθημα πιάνου?

ΓΙΑΤΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΙΑΝΟΥ?

ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΜΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟ?

ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ Η ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ?

ΤΙ ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΟΛΙΣΤΙΚΑ ΠΙΑΝΟ?

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΛΙΣΤΙΚΑ ΠΙΑΝΟ

**ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ?**

Ποια είναι η συμμετοχή των γονέων στο έργο μου?

“Η μουσική είναι δώρο Θεού”
Άγιος Αυγουστίνος

“Από την αρχαιότητα οι άνθρωποι που έπαιζαν κάποιο μουσικό όργανο θεωρούνταν πιο έξυπνοι”

“Από όλα τα δώρα με τα οποία μπορεί ένα άτομο να είναι προικισμένο κανένα δεν αναδύεται νωρίτερα από το μουσικό ταλέντο.

Η εκμάθηση μουσικού οργάνου σε μικρή ηλικία μπορεί να ευνοήσει την έκφραση της ιδιοφυΐας”.

Gardner

Αν τα λουλούδια αναπτύσσονται πιο γρήγορα, πιο φυσικά και πιο «ευγενικά» με μια μελωδία, ας φανταστούμε όλοι μας πώς μπορεί να διαμορφώσει η μουσική τις ψυχές των παιδιών μας.

Πέτρος Κωνσταντόπουλος

Η Μουσική είναι πολυεπίπεδη, πολύπλευρη, συνεχής, ευρεία και λειτουργεί καταλυτικά τόσο στην κοινωνία όσο και στο σχολείο. Η Μουσική προάγει απόλαυση, εκμάθηση, παραγωγή, διοχέτευση, έρευνα, δημιουργία, κριτική κτλ. Η μουσική είναι πανανθρώπινη και πολυδιάστατη και επιτρέπει σε όλους να ενταχθούν στις λειτουργίες της.

Δώρα Κωνσταντίνου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πρώτη επαφή που θα έχει ένα παιδί με το μουσικό του όργανο αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την αφύπνιση του μουσικού του αισθητηρίου. Είναι απαραίτητο λοιπόν ο δάσκαλος πιάνου να καταβάλει ιδιαίτερη φροντίδα, ώστε να μπορέσει σιγά-σιγά να ανακαλύψει ότι η μουσική του έκφραση δεν είναι τίποτε άλλο από μια αντανάκλαση ενός πραγματικού εσωτερικού συναισθήματος. Η ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΙΑΝΟΥ του Κοσμά Λαπατά εισαγάγει τους αρχάριους στην τέχνη του πιάνου με τον πιο εύκολο και αποτελεσματικό τρόπο. Χωρίς να έχει μεγάλο όγκο, ακολουθεί μια προοδευτική σειρά προορισμένη για παιδιά ακόμη και της τρυφερότερης ηλικίας. Η ανάγκη εγχειριδίων αυτού του είδους, καθιστά το παρόν χρήσιμο σε μαθητές, δασκάλους, εκπαιδευτικούς, γονείς, κηδεμόνες, και όσους θέλουν την καλύτερη μουσική εμπειρία και προετοιμασία των παιδιών τους στο πιάνο.

Λαμπρινή Γιώτη, Σολίστ-Εθνομουσικολόγος

Κατά τη σύγχρονη παιδαγωγική και διδακτική αντίληψη, η ολιστική μέθοδος διδασκαλίας μουσικής είναι η πλέον ενδεδειγμένη για την εκμάθηση και χρήση αυτής της παγκόσμιας γλώσσας η οποία διεκπεραιώνεται και πραγματώνεται μέσα από τις επικοινωνιακές ανάγκες των μαθητών, επικεντρώνοντας στα ενδιαφέροντά τους και σε εμπειρικά γεγονότα της καθημερινότητά τους. Μακριά από ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά, η ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΙΑΝΟΥ του Κοσμά Λαπατά είναι μοναδική, καινοτόμα, ουσιαστική και ταυτόχρονα διασκεδαστική και συναρπαστική για τους μαθητές της τέχνης του πιάνου όλων των ηλικιών. Ο επαναστατικός σχεδιασμός της μεθόδου επιτρέπει στο μαθητή να σκεφτεί τον εαυτό του μέσα στο ευρύτερο σύνολο, ενισχύει την ομαδικότητα και τη συλλογικότητα αποτρέποντας την έπαρση και τον ανταγωνισμό. Το γεγονός ότι η μέθοδος αυτή συνδυάζει για πρώτη φορά όλα τα θετικά συστατικά ενός διεθνούς conservatoire συστήματος,

των σχολών μουσικής τεχνολογίας και την παιδαγωγική της προσχολικής και σχολικής εκπαίδευσης, την καθιστά ολοκληρωμένη και υπερ-πλήρη. Δε θα δίσταζα ούτε λεπτό να την εφαρμόσω από παιδιά προσχολικής ηλικίας μέχρι και σε φοιτητές μουσικών πανεπιστημίων.”

David Elliot, Σχεδιαστής προγραμμάτων μουσικής για χαρισματικά παιδιά

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σε όλο το χρονικό διάστημα που ασχολούμαι με τη διδασκαλία του πιάνου εξέτασα κάθε ελληνική αλλά και ξενόγλωσση μέθοδο που διδάσκεται σε ωδεία, μουσικές σχολές, μουσικά σχολεία, ακαδημίες και πανεπιστημιακά τμήματα και κατέληξα να ανασύρω μέσα από αυτές ό,τι μου φάνηκε απαραίτητο για μία σημερινή ουσιαστική προσέγγιση του πιάνου καθώς και να απορρίψω οτιδήποτε τετριμμένο δεν φέρνει ουσιαστικό αποτέλεσμα. Έχοντας αποστάξει την ουσία 22 χρόνων μουσικών σπουδών και άλλων τόσων διδακτικής εμπειρίας έγραψα το εγχειρίδιο ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΙΑΝΟΥ που ελπίζω να αναβαθμίσει σημαντικά τη διδασκαλία του πιάνου και να οδηγήσει σε μια ριζική μεταρρύθμιση της μουσικής αγωγής και παιδείας στη χώρα μας γενικότερα.

Κοσμάς Λαπατάς, Πιανίστας, Παιδαγωγός

ΠΙΑΝΟ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τα παιδιά που παίζουν πιάνο, τα πάνε **πολύ καλύτερα** στο σχολείο. Το πιάνο αυξάνει το δείκτη νοημοσύνης τους, το μυαλό τους είναι σε εγρήγορση, και έχουν ισχυρότερη μνήμη. Είναι πιο χαλαροί, έχουν λιγότερο στρές, έχουν συγκέντρωση, πειθαρχία, οργάνωση, υπομονή, περηφάνια, αυτοπεποίθηση, πολλαπλές δεξιότητες, μεγαλύτερη δυνατότητα μάθησης, ενισχυμένη ομιλία, ανάγνωση και μαθηματική σκέψη, δημιουργικότητα, κοινωνικότητα, υπευθυνότητα και καλύτερη διαχείριση χρόνου. Επίσης έχουν μεγαλύτερο εύρος συναισθηματικής έκφρασης, και είναι πιο ευτυχισμένα.

ΤΙ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΠΙΑΝΟ ΣΤΟ ΠΑΙΔΙ

Σύμφωνα με το Harvard School of Education, το ΠΙΑΝΟ αποβλέπει ταυτόχρονα στη **νοητική, πνευματική, ψυχική, συμπεριφορική** και **σωματική** ανάπτυξη του παιδιού.

Αποτελεί σημαντική πηγή έκφρασης, χαράς, ευτυχίας, φαντασίας, επικοινωνίας, διασκέδασης, δημιουργικότητας, προσωπικότητας, επίτευξης, αυτογνωσίας, αυτοεκτίμησης, αυτοπεποίθησης, αυτοσυγκέντρωσης, αυτοπειθαρχίας, συνεκτικότητας, συνεργατικότητας, κοινωνικότητας, ομαδικότητας, υπευθυνότητας.

Αποτρέπει φόβους, αμφιβολίες, άγχος, απομόνωση, επιθετικότητα, ανυπακοή, παραβατικές συμπεριφορές, εθισμό σε ουσίες.

Βοηθάει τους μαθητές να καλλιεργήσουν μαθηματικές κι επιστημονικές έννοιες, τη μάθηση, την ανάγνωση, τη γραφή, τον αναλογικό συλλογισμό, τη γεωμετρία., την ομιλία, τη διαχείριση του χρόνου, τη μαθηματική και χωροχρονική συλλογιστική, τη μνήμη, τις δεξιότητες κατανόησης, τις λεκτικές δεξιότητες, την εγκεφαλική λειτουργία, την ικανότητα προσανατολισμού.

Εκτοξεύει το δείκτη ευφυΐας, την κριτική σκέψη, το σχεδιασμό και αυτοσχεδιασμό, την επίλυση προβλημάτων, τις ακαδημαϊκές επιδόσεις στο σχολείο και στο πανεπιστήμιο, στις ξένες γλώσσες, στους βαθμούς στα τεστ, στα διαγωνίσματα.

Ενισχύει δραματικά ακοή, όραση, αφή, κίνηση, μνήμη, επεξεργαστική ικανότητα, γνωστικές και γλωσσολογικές δεξιότητες, τα 8 επίπεδα ευφυΐας, τη μαθηματική σκέψη, την πνευματικότητα, τη διασφάλιση της υγείας, τις ακουστικές, αντιληπτικές, γλωσσικές και κινητικές ικανότητες.

Θεραπεύει ψυχοσωματικές, συναισθηματικές αναπτυξιακές και αγχώδεις διαταραχές, κατάθλιψη, αυτισμό, νοητική υστέρηση, μαθησιακές δυσκολίες και νευρολογικές παθήσεις.

Παρέχει 46% περισσότερη επιτυχία ακόμα και σε μαθητές που έχουν δυσκολία με πτυχές του σχολικού προγράμματος και 36% περισσότερη επιτυχία από ότι οι υπολογιστές και οι ξένες γλώσσες.

Γιατί Πιάνο?

Το πιάνο είναι σήμερα το πιο **δημοφιλές** μουσικό όργανο στον κόσμο. Αρκεί να σκεφτεί κανείς ότι αυτή τη στιγμή, μόνο στην Κίνα μαθαίνουν πιάνο σε επαγγελματικό επίπεδο 55.000.000 παιδιά! Φανταστείτε τον αριθμό των παιδιών που μαθαίνουν πιάνο σε ερασιτεχνικό επίπεδο!

Η ταχεία καθιέρωση του πιάνου και η επικράτησή του στο φιλόμουσο κοινό, οφείλεται

α) στη μεγάλη ποικιλία των μουσικών ειδών που μπορεί να αποδώσει (κλασική, μοντέρνα, σύγχρονη, τζαζ, παραδοσιακή, λαϊκή, κλπ),

β) στη συνοδεία (τραγούδι, σύνολα, ορχήστρα, μουσική δωματίου, κλπ),

γ) στην τεράστια έκταση των ήχων που μπορεί να παραγάγει,

δ) στη δυνατότητά του να παρέχει στον ερμηνευτή απεριόριστες δυνατότητες έκφρασης, λόγω της εύκολης εναλλαγής στην ένταση του ήχου, και κυρίως λόγω της

ε) πολυφωνίας, δηλαδή της μοναδικής ιδιότητάς του (σε αντίθεση με τα υπόλοιπα όργανα) να παράγει ταυτόχρονα πολλούς ήχους. Με τον τρόπο αυτό, παρέχει τη δυνατότητα της εκτέλεσης σύνθετων έργων με πολύ πλούσιο μουσικό αποτέλεσμα.

Πως είναι τα μαθήματα πιάνου?

Τα μαθήματα πιάνου για το παιδί, τον έφηβο και τον ενήλικα είναι μία μαγευτική **εμπειρία** με συνεχείς εκπλήξεις. Το ρεπερτόριο που διδάσκεται είναι το **πλουσιότερο** που υπάρχει στην μουσική εκπαίδευση. Έργα για πιάνο έχουν γράψει τεράστιοι κλασικοί όπως οι Mozart, Beethoven, Liszt, Chopin αλλά και Έλληνες όπως οι Χατζιδάκις, Θεοδωράκης, Ξαρχάκος, Πλέσσας και αμέτρητοι άλλοι.

Τι διδάσκεται ο μαθητής πιάνου?

Στη διάρκεια των μαθημάτων ο σπουδαστής διδάσκεται την πιανιστική **τεχνική** και **δεξιότητα** και μαθαίνει να **ερμηνεύει** έργα μεγάλων κλασικών, ρομαντικών, αλλά και μοντέρνων δημιουργών, τα οποία έχουν γραφτεί ή μεταγραφτεί για πιάνο. Η εκμάθηση αυτή, πέρα από την **ευχαρίστηση** της καλλιτεχνικής δημιουργίας, προσφέρει ταυτόχρονα και σημαντική **πνευματική εξάσκηση**, βοηθώντας τον σπουδαστή να εκπαιδευτεί και να βελτιώνει τη σκέψη, τη συγκέντρωση, αλλά και τη μνήμη του. Ειδικότερα, επιτυγχάνεται σταδιακά ο πλήρης διαχωρισμός της κίνησης του κάθε χεριού, αλλά και του κάθε δαχτύλου ξεχωριστά και βελτιώνεται η ικανότητα αποκωδικοποίησης σύνθετων κειμένων (παρτιτούρες) οι οποίες απαιτούν οριζόντια και κάθετη ανάγνωση ταυτόχρονα.

Ποια είναι η σωστή ηλικία για πιάνο?

Από τα τέσσερα κιόλας έτη της ηλικίας ενός παιδιού, μπορούν να ξεκινήσουν οι σπουδές πιάνου, αφού τότε έχουν πλέον **εξελιχθεί** σε ικανοποιητικό βαθμό οι απαραίτητες νοητικές και κινητικές λειτουργίες για την εκμάθησή του.

Τι καθορίζει την πρόοδο στο πιάνο?

Η πρόοδος ΔΕΝ καθορίζεται από την ηλικία αλλά από

- α) τη συγκέντρωση κατά τη διάρκεια της μελέτης,
- β) την προσοχή στο μάθημα του πιάνου,
- γ) τη συχνή, μεθοδική και συστηματική μελέτη και βέβαια
- δ) την υπομονή και
- ε) την επιμονή.

Όλα τα ανωτέρω στοιχεία ΔΕΝ εξαρτώνται από την ηλικία, αλλά από τη διαχείριση του ελεύθερου χρόνου.

Πιάνο ή αρμόνιο?

Εάν πρόκειται για αρχάριο μαθητή, δεν είναι απαραίτητο να έχει δικό του πιάνο από την αρχή των μαθημάτων του. Η απαιτούμενη μελέτη, τουλάχιστον κατά τους πρώτους μήνες της εκμάθησης, μπορεί να γίνει και με τη βοήθεια αρμονίου ή ηλεκτρικού πιάνου. Στο πιάνο, λόγω του ιδιαίτερου βαρυκεντρισμού που έχουν τα πλήκτρα, ο σπουδαστής μετά από τα πρώτα 2-3 έτη σπουδών θα πρέπει να αναπτύξει μια τεχνική που θα του επιτρέπει να παίζει γρήγορα και δυνατά χωρίς να κουράζονται τα χέρια του. Ο σπουδαστής του αρμονίου ΔΕΝ μπορεί να παίζει πιάνο ενώ ο σπουδαστής πιάνου μπορεί να παίζει αρμόνιο αλλά και οποιοδήποτε άλλο πληκτροφόρο όργανο (ψηφιακό, τσέμπαλο, εκκλησιαστικό, συνθεσάιζερ κλπ).

Ποια είναι η διδακτέα ύλη?

Η διδακτέα ύλη (όπως αυτή ορίζεται από το ΥΠΠΟ στα ΦΕΚ 229/57, ΦΕΚ 500/Β/87, ΦΕΚ 1913/Β/07) δεν περιορίζεται, ούτε και εξαντλείται στα προβλεπόμενα. Αντιθέτως, λαμβάνεται υπόψη η επιθυμία του δασκάλου, του σπουδαστή, αλλά και των γονέων και κηδεμόνων του σε επιλογές κομματιών, τα οποία μπορεί να μελετά ταυτόχρονα με την προβλεπόμενη ύλη. Η ύλη του πιάνου προσδιορίζει το επίπεδο των γνώσεων και την εξέλιξη των σπουδών.

ΓΙΑΤΙ ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ?

Ομαδικά μαθήματα και εγκέφαλος

Η μουσική και συγκεκριμένα η ομαδική εκμάθηση αυτής, έχει τη δύναμη να **διαμορφώσει** το μυαλό ενός παιδιού, ενισχύοντας την ευαισθησία του εγκεφάλου του σε όλους τους ήχους, συμπεριλαμβανομένου και του λόγου, επισημαίνει νέα επιστημονική έρευνα. Οι **ομαδικές** εμπειρίες έχουν μεγαλύτερη επίδραση στην **ανάπτυξη** και τη **δομή** του εγκεφάλου τους. Συγκεκριμένα, μέσα από την ομαδική εξάσκηση κάποιου μουσικού οργάνου, επηρεάζεται ευεργετικά το κάτω τμήμα του εγκεφάλου, που ελέγχει την αναπνοή και το καρδιακό παλμό, αλλά και παράλληλα ενισχύονται ικανότητες όπως η ακρόαση και ανάγνωση. Η παραπάνω ανακάλυψη, σύμφωνα με επιστήμονες του πανεπιστημίου Northwestern του Σικάγο, αναμένεται να βοηθήσει ιδιαίτερα τα παιδιά με αυτισμό και δυσλεξία.

Ακαδημαϊκή επίδοση

Επιπλέον, οι επιστήμονες τονίζουν, ότι μέσα από την ομαδική μουσική διδασκαλία επωφελείται η **ακαδημαϊκή** εξέλιξη των παιδιών και αναπτύσσονται δεξιότητες επικοινωνίας.

Ευφυΐα

Μόνιμες επιδράσεις στην **ευφυΐα** έχει η ομαδική εκμάθηση ενός μουσικού οργάνου, σύμφωνα με έρευνα του κ. Glenn Schellenberg σε παιδιά ηλικίας 4-12 ετών.

Δείκτης νοημοσύνης

Τα παιδιά μοιράστηκαν σε ομάδες και στην καθμία ανατέθηκε μία διαφορετική ομαδική δραστηριότητα: μαθήματα πιάνου, μαθήματα τραγουδιού, μαθήματα θεατρικού παιχνιδιού και στην τελευταία δεν δόθηκε καμία εργασία. Οι ομάδες που παρακολούθησαν τα **ομαδικά** μαθήματα μουσικής (πιάνο, τραγούδι) είχαν πολύ καλύτερα αποτελέσματα σε διάφορα τεστ **νοημοσύνης**.

Μνήμη

Η ομαδική μουσική διδασκαλία συμβάλλει στο «χτίσιμο» γερής μνήμης σε παιδιά προσχολικής ηλικίας, δείχνει έρευνα από το Πανεπιστήμιο «McMaster».Επιστήμονες μελέτησαν παιδιά 4-12 ετών που έκαναν μαθήματα μουσικής για 1 χρόνο και παρατήρησαν μεγάλη **βελτίωση** και σε πεδία της **μνήμης** που δεν σχετίζονται με τη μουσική, αλλά με τη λεκτική μνήμη, τα μαθηματικά, τη γραφή και την ανάγνωση. Οι μαθητές που μαθαίνουν κάποιο μουσικό όργανο σε ομαδικό επίπεδο έχουν καλύτερη μνήμη, λένε ψυχολόγοι και από το Πανεπιστήμιο του Χονγκ Κονγκ. Στην έρευνα που πραγματοποίησαν σε μαθητές 6-16 ετών, τα παιδιά έπρεπε να θυμηθούν και να επαναλάβουν λέξεις που τους είχαν πει μετά από 10' και 30'.Όσα ήταν σε πρόγραμμα ομαδικής διδασκαλίας μουσικής είχαν καλύτερη λεκτική μνήμη και μάλιστα όσο περισσότερα χρόνια μουσικής εκπαίδευσης είχαν, τόσο καλύτερα ήταν τα αποτελέσματά τους.

Συμπεριφορά

Η ομαδική ακρόαση μουσικής μπορεί να αλλάξει τη **διάθεσή** μας και αυτή με τη σειρά της τη **συμπεριφορά** μας και τις εμπειρίες μας, ενώ από την άλλη τα ομαδικά μαθήματα μουσικής σχετίζονται με διανοητικά πλεονεκτήματα.

Συγχρονισμός

Αυτό που κάνει τα ομαδικά μαθήματα μουσικής ιδιαίτερα είναι ότι πρόκειται για μια εκπαιδευτική δραστηριότητα που τα παιδιά **απολαμβάνουν**, ενώ ταυτόχρονα καλλιεργεί πολλές **δεξιότητες**, όπως το να **συγχρονίζουν** τις κινήσεις των χεριών, το να **διαβάζουν** και να **παίζουν** ταυτόχρονα τις νότες, την **αφαιρετική σκέψη** και εκατοντάδες άλλα.

Νοητικά πλεονεκτήματα

Τα πιο έξυπνα παιδιά αποδείχτηκε ότι είναι πιο πιθανό να παρακολουθήσουν ομαδικά μαθήματα μουσικής και τα μαθήματα αυτά ενισχύουν τις **νοητικές** διαφορές».

Δημιουργική σκέψη

Έρευνα από το Πανεπιστήμιο «Vanderbilt» έδειξε ότι όσοι κάνουν ομαδικά μαθήματα οργάνου έχουν πιο **δημιουργική** σκέψη σε σχέση με τους υπόλοιπους και φαίνεται ότι βρίσκουν πιο ευφάνταστες και πρωτότυπες **λύσεις** σε διάφορα προβλήματα.

Ταχύτητα εγκεφάλου

Η συναισθηματική **αντίδραση** του εγκεφάλου σε όσους κάνουν ομαδικά μαθήματα μουσικής παρατηρήθηκε ότι ξεκινά σε μόλις 250 χιλιοστά του δευτερολέπτου από το άκουσμά της, δηλαδή είναι το ίδιο γρήγορη με τα αντανακλαστικά μας μπροστά στον κίνδυνο!

Σωματική υγεία

Τα ομαδικά μαθήματα μουσικής εκτός από τα τεράστια **νοητικά, ψυχικά** και **πνευματικά** οφέλη που παρέχουν στο παιδί και στον έφηβο, παρέχουν εξίσου σημαντικά οφέλη και στην **σωματική** υγεία του. Η καρδιά είναι το πιο ευάλωτο όργανο στο στρες και η ομαδική ακρόαση μουσικής φαίνεται να την **ηρεμεί**, αφού μειώνει τους παλμούς της, ελαττώνει την πίεση του αίματος και εξασφαλίζει την πιο ομαλή ροή του. Η ομαδική ακρόαση μουσικής ενεργοποιεί την απελευθέρωση ενδορφινών στον εγκέφαλο, με αποτέλεσμα να μειώνονται τα επίπεδα των ορμονών του **στρες** και η ένταση του **πόνου**. Έρευνα σε φοιτητές 19-28 ετών επιβεβαιώνει την ευεργετική επίδραση της ομαδικής ακρόασης κλασικής μουσικής στην αντιμετώπιση των προβλημάτων **ύπνου**. 10-20' ομαδικής μουσικής ακρόασης μπορούν να φτιάξουν τη διάθεσή μας. Μάλιστα, έρευνα του Πανεπιστημίου του Cleveland υποστηρίζει ότι η μείωση στα συμπτώματα της **κατάθλιψης** μπορεί να φτάσει μέχρι και το 25%. Η ομαδική ακρόαση μουσικής προκαλεί στον εγκέφαλο αντιδράσεις που συνδέονται με την ευχαρίστηση και τη χαλάρωση, δείχνει μελέτη του Πανεπιστημίου «McGill» του Montreal.

Κίνητρα

Τα ομαδικά μαθήματα έχουν πιο αυξημένα **κίνητρα** και **αλληλεπίδραση** και άρα είναι πιο αποτελεσματικά και πιο διασκεδαστικά.

Ανεξαρτησία

Τα ομαδικά μαθήματα απαιτούν από τους σπουδαστές μεγαλύτερο επίπεδο **ανεξαρτησίας, Πρωτοβουλίας** και **ευθυνών** ώστε να λειτουργήσουν μέσα σε μια τάξη.

Οφέλη στο δάσκαλο

Επειδή τα ομαδικά μαθήματα απαιτούν από το δάσκαλο απείρως μεγαλύτερη **προετοιμασία** και **προγραμματισμό** από ότι τα ιδιαίτερα, ο δάσκαλος σκέφτεται πολύ πιο **γρήγορα** πιο **πολυδιάστατα** και πιο **δημιουργικά** αφού πρέπει ανα πασα στιγμή να αυτοσχεδιάζει και να ελέγχει μεγάλες ομάδες μαθητών ταυτόχρονα.,

ΓΙΑΤΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΩΦΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΟΜΑΔΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

Τα ομαδικά μαθήματα έχουν μια σειρά από **οφέλη** για τα παιδιά που παίρνουν μαθήματα μουσικής και μπορούν να βοηθήσουν εξαιρετικά τα παιδιά. Οι ακόλουθοι 5 **λόγοι** εξηγούν γιατί τα παιδιά θα επωφεληθούν περισσότερο από τα ομαδικά μαθήματα μουσικής:

1. αυξημένο ενδιαφέρον:

Σε ομαδικά μαθήματα, υπάρχει ένα μεγαλύτερο επίπεδο **αλληλεπίδρασης** και αυξημένο **ενδιαφέρον** για το μαθητή. Το φράγμα της επικοινωνίας διαλύεται όταν οι μαθητές **επικοινωνούν** μεταξύ τους, και έτσι η εκμάθηση γίνεται μια ομαδική **δραστηριότητα**.

2. Αυξημένα επίπεδα εμπιστοσύνης:

Μέσω της ομαδικής διαδικασίας, το κάθε παιδί **συμβάλει, εκτελεί** και **αναπτύσσει** μια αίσθηση του σκοπού και της ευθύνης και τα υψηλότερα αυτά επίπεδα εμπιστοσύνης μεταφέρονται και σε άλλους τομείς της ζωής του.

3. Συνεργατικότητα

Η θετική μάθηση από κοινού με τους συμμαθητές **βοηθάει** το παιδί στην ενίσχυση των μουσικών δεξιοτήτων του σε ένα συνεργατικό τρόπο, ενώ του δίνει την ευκαιρία να βρεί αυτό που λειτουργεί για τον **εαυτό** του ξεχωριστά. Μαθαίνοντας από τους συμμαθητές του, του επιτρέπει να **βελτιώσει** τη δημιουργικότητα του αλλά και να **αυξήσει** της ποιότητα, τις τεχνικές, τις επιδόσεις και την μουσικότητα του γενικότερα.

4. υγιής ανταγωνιστική προσέγγιση:

Οι μαθητές έχουν την τάση να ανταγωνίζονται μεταξύ τους και αυτό μπορεί να είναι αρκετά **υγιές**, εφόσον γίνεται σε κλίμα θετικότητας και πνεύματος συνεργασίας. Αυτό βοηθά πολύ τους μαθητές να μάθουν μουσική πολύ πιο **γρήγορα** και να προσπαθούν να γίνουν **καλύτεροι**, καθώς ανταγωνίζονται

μεταξύ τους για το καλύτερο και κάθε φορά θέτουν ανώτερους στόχους και πρότυπα.

5. Κοινωνική Ικανότητα:

Το συλλογικό πνεύμα που έρχεται με τα ομαδικά μαθήματα **ενθαρρύνει** τους μαθητές να είναι κοινωνικοί, διακριτικοί, και συνεταιριστικοί, και αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό γιατί αυτές οι κοινωνικές δεξιότητες θα ωφελήσουν το μαθητή σε όλη τη σταδιοδρομία του, αλλά και σε όλες τις δραστηριότητες του.

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΟΜΑΔΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΕΙΝΑΙ ΤΟΣΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΒΟΥΣ?

Οι άνθρωποι εκ γενετής έχουν την ανάγκη να **ανήκουν**, να είναι μέρος μιας **ομάδας** ατόμων που μοιράζονται τα ίδια ενδιαφέροντα, και που έρχονται μαζί για ένα κοινό σκοπό. Αυτή η ανάγκη για **σύνδεση** με τους άλλους είναι το πιο σημαντικό συστατικό που συμβάλλει στην ποιότητα της ανθρώπινης ζωής. Αυτή η ανάγκη είναι εξίσου σημαντική για τα **παιδιά** και τους **εφήβους**. Αυτό και μόνο είναι ο πιο σημαντικός λόγος για να μάθουν να παίζουν ένα μουσικό όργανο μέσα σε μια οργανωμένη ομάδα. Οι ερευνητές πιστεύουν ότι η ευχαρίστηση και απόλαυση της ομαδικής μάθησης παρέχει την ευκαιρία για κοινωνική αλληλεπίδραση σε ένα εντελώς μη απειλητικό περιβάλλον που οδηγεί τους ανθρώπους να μοιράζονται τις προσωπικές τους ανησυχίες και τα ζητήματα που αποτελούν μέρος των εμπειριών της ζωής. Για παράδειγμα, οι μαθητές που σπουδάζουν μαζί μουσική συνήθως πηγαίνουν στα μαθήματα μαζί, βγαίνουν μαζί και παρακολουθούν φεστιβάλ, συναυλίες, σεμινάρια, εργαστήρια, μάστερκλας, μαζί. Έχοντας **κοινά** στοιχεία, ασχολίες, ενδιαφέροντα και εμπειρίες, μεγαλώνει η εκτίμησή μεταξύ τους, δυναμώνουν οι σχέσεις και η φιλία τους, ανακαλύπτουν εποικοδομητικές νέες φιλίες, μοιράζονται την προσωπική τους ζωή, τα συναισθήματα και τις εμπειρίες τους. Όλα αυτά προκύπτουν σε ένα υγιές περιβάλλον κοινωνικής αλληλεπίδρασης γύρω από τον **πυρήνα** της μουσικής. Στα ομαδικά μαθήματα πιάνου οι μαθητές **διασκεδάζουν, μαθαίνουν** να παίζουν κομμάτια μαζί με τους συμμαθητές τους, **παίζουν** ο ένας για τον άλλο, λαμβάνουν **κριτική** και **αναγνώριση** από αυτούς, **μοιράζονται** πρωτοβουλίες και **ανταλλάσσουν** μουσική και συναισθήματα με τον πιο υγιή και μαγικό βιωματικό τρόπο.

Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΙΑΝΟΥ ΣΑΝ ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Η ομαδική διδασκαλία πιάνου προσφέρει πολλά **πλεονεκτήματα** τόσο για το δάσκαλο και το μαθητή. Είναι μια **αποτελεσματική** χρήση του χρόνου, δεδομένου ότι επιτρέπει σε πολλούς μαθητές να μάθουν ταυτόχρονα. Μέσω του ομαδικού περιβάλλοντος των μαθημάτων παρέχω μια πλατφόρμα για τους μαθητές μου ώστε να **ασκήσουν** ανεξάρτητα τις σκέψεις και τις ικανότητες και να **βελτιώσουν** την κοινωνική αλληλεπίδραση, τη θετική στάση, την επίλυση προβλημάτων και τις συναισθηματικές τους δεξιότητες. Μέσω της ομαδικής διδασκαλίας πιάνου παρέχω στους μαθητές μου την **κατανόηση** του πώς τα προβλήματά τους συγκρίνονται με αυτά των συμμαθητών τους και τους δίνω την ευκαιρία να εξερευνήσουν **εναλλακτικές** λύσεις που προτείνονται από τους συνομηλίκους τους. Μέσω της ομαδικής διδασκαλίας πιάνου βοηθάω -για παράδειγμα- τους μαθητές μου να αναπτύξουν διαφορετικές **ιδέες** και διαφορετικούς **τρόπους** για να παίξουν ένα κομμάτι με την ακοή. Άλλους μαθητές προσπαθώ να τους **εμπνεύσω** με το μουσικό παιχνίδι, και άλλους μέσω της παθητικής ή ενεργητικής ακρόασης* ώστε όλοι να βρουν την προσωπική τους **φωνή**.

**Η μουσική ακρόαση είναι πολύ σημαντική για την ανάπτυξη της μουσικότητας γιατί αναπτύσσει στους μαθητές τη δυνατότητα να συσχετίσουν ήχους, εικόνες, παραστάσεις και σύμβολα και άρα βασικό συστατικό της μουσικής διδασκαλίας*

Μέσω της ομαδικής μουσικής εμπειρίας προσπαθώ να αναπτύξω και να ενισχύσω δραματικά το δείκτη **συναισθηματικής νοημοσύνης** των μαθητών μου, τις επιθυμητές **συμπεριφορές** και τις καλύτερες δυνατές κοινωνικές και συναισθηματικές **δεξιότητες**. Μέσω των ομαδικών μαθημάτων πιάνου βοηθώ τους μαθητές μου να **καθορίσουν** τους εαυτούς τους, να **προσδιορίσουν** τις προσωπικές τους αδυναμίες, αλλά και να **διαχειριστούν** αρνητικά συναισθήματα όπως φόβος, άγχος, στρες, θυμός, θλίψη, επιθετικότητα κλπ. Μέσω των ομαδικών μαθημάτων πιάνου οι μαθητές μου θα **κατανοήσουν** ένα μουσικό έργο πολύ πιο διεξοδικά. Μέσω της δυναμικής της

ομάδας μου κάνω τη διδασκαλία πιο **αποτελεσματική** δημιουργώντας ευκαιρίες για **διαδραστική** και **βιωματική** μάθηση που παρέχει τόνωση και σημαντική εμπειρία στο μαθητή.

ΓΙΑΤΙ Η ΟΜΑΔΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΙΑΝΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΩΤΕΡΗ?

"Τα παιδιά μαθαίνουν από τα παιδιά". Τα παιδιά όλο και πιο αρέσει να είναι μέρος μιας ομάδας. Η ομάδα μπορεί να τους παράσχει τη διαβεβαίωση, την ευκαιρία να μάθουν από τους άλλους και να δώσει καθώς και να λάβει την επικοδομητική κριτική από τους συμμαθητές. Θα τους εκθέτει σε μια ήπια ανταγωνιστική ατμόσφαιρα που μπορεί να ενθαρρύνει τη μάθηση και την πρακτική. Ο μαθητής μαθαίνει και από το **δάσκαλο** αλλά και από τους **συμμαθητές** του. Αυτό είναι ένα **τεράστιο πλεονέκτημα**, γιατί κάθε μαθητής παρατηρεί τα λάθη των άλλων και προσπαθεί να τα αποφύγει. Δεν είναι τυχαίο ότι η ανώτερη μορφή διδασκαλίας, τεχνικής και δεξιοτεχνίας του πιάνου είναι το λεγόμενο MasterClass, το οποίο γίνεται πάντα ομαδικά. Οι λόγοι για αυτό είναι ότι οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να ακούν τους άλλους, να αναλύουν το παίξιμο τους, να μαθαίνουν από τα λάθη τους και τις επιτυχίες τους, να ακούν πράγματα που δεν είχαν φανταστεί ποτέ μελετώντας απομονωμένοι και λαμβάνουν ένα τρομακτικά μεγάλο αριθμό από εμπειρίες, ιδέες και τεχνικές. Η ομαδική μάθηση προσθέτει μια κοινωνική πλευρά που δεν υπάρχουν σε μια ιδιωτική συνεδρία. Τα μεγαλύτερα μουσικά **φεστιβάλ, σεμινάρια, εργαστήρια, συνέδρια** και **ημερίδες** στον κόσμο πραγματοποιούνται **πάντα ομαδικά**. Ο λόγος είναι ότι πέρα των τεράστιο όγκο πληροφοριών και εμπειριών που λαμβάνει κανείς από τόσα άτομα ιδίου ενδιαφέροντος, υπάρχει μια πρωτόγνωρα ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα που δεν συναντάται σε ιδιαίτερη βάση.

ΓΙΑΤΙ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΜΑΔΙΚΑ?

Οι εκπαιδευτικοί έχουν αναγνωρίσει εδώ και καιρό την **ανωτερότητα** της ομαδικής διδασκαλίας της μουσικής, καθώς, αυτό το είδος της διδασκαλίας, όταν διεξάγεται σωστά, έχει τη δυνατότητα να μετατρέψει θετικά και να ενισχύσει **δραματικά** την εμπειρία της μάθησης των μαθητών.

Ανάμεσα στα πολλά οφέλη της ομαδικής μου διδασκαλίας είναι

- α) Εκθέτω τους μαθητές σε ένα ευρύ φάσμα ρεπερτορίου
- β) Παρέχω απεριόριστες δυνατότητες απόδοσης για τους φοιτητές
- γ) Αναπτύσσω, εμπιστοσύνη, δεξιότητες, επιδόσεις και μουσικότητα και την ισορροπία
- δ) Ενθαρρύνω την ανάπτυξη της κριτικής ακρόασης και δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων,
- ε) Προετοιμάζω τους μαθητές για ανώτερα επίπεδα μάθησης και δέσμευσης.
- στ) Διευκολύνω τη συλλογική μελέτη (δηλαδή ντουέτα, τρίο, πολλαπλά σύνολα κ.λπ.)
- ζ) Ενθαρρύνω την ανάπτυξη μιας ισχυρής ρυθμικής αίσθησης *

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΜΑΔΙΚΑ

Χωρίζω τους μαθητές σε **δύο ομάδες**, τους ισχυρότερους και ασθενέστερους. Έχω διαπιστώσει ότι όλοι οι μαθητές μαθαίνουν πολύ από τη ρύθμιση αυτή. Οι **ισχυρότεροι** μαθητές λειτουργούν ως εμπνευστές, βοηθοί, προπονητές, και δίνουν κίνητρα στους ασθενέστερους, ενισχύοντας τη μάθησή τους. Οι **ασθενέστεροι** μαθητές επωφελούνται και εμπνέονται από τη διδασκαλία των ισχυρότερων, την ενθάρρυνση, τις πρωτοβουλίες, τις ευθύνες και την υπευθυνότητα των συμμαθητών τους. Εγώ λειτουργώ ως **παρατηρητής, ρυθμιστής, σύμβουλος και μέντορας** και για τις δύο ομάδες. Οι μαθητές μου έτσι εργάζονται από **κοινού** καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος αλλά και έξω από το μάθημα, αφού το Εργαστήρι Πιάνου-Σύνθεσης-Ηχογράφησης-Τεχνολογίας είναι ανοιχτό για όλους κατά τη διάρκεια της εβδομάδας και σε όλα τα διαλείμματα.

Οι μαθητές μου συνειδητοποιούν ότι η επιτυχία της ομάδας εξαρτάται από την **προετοιμασία** και την **απόδοσή** τους. Η **ανατροφοδότηση** και η **αλληλεξάρτηση** είναι το κλειδί της ομαδικής διδασκαλίας.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΜΟΝΑΔΙΚΑ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΙΚΗΣ ΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Κοινωνική Ανάπτυξη

Οι μαθητές μου αναπτύσσουν **φιλίες** με τους συμμαθητές τους και μαθαίνουν να συνεργάζονται μαζί τους σε ένα πειθαρχημένο περιβάλλον μάθησης. Όντας μεταξύ φίλων το μάθημα του πιάνου είναι **ευχάριστη** και **διασκεδαστική** εμπειρία που χτίζει μια εμπιστοσύνη που θα διαρκέσει μια ζωή.

Μουσικά Σύνολα

Οι μαθητές μου παίζουν διαφορετικά μέρη του ίδιου κομματιού και την ίδια στιγμή με άλλους συμμαθητές τους, **μοιράζονται** την εμπειρία τους με την ομάδα και **αναπτύσσουν** καλύτερη ακοή, και όραση (ανάγνωση παρτιτούρας).

Κίνητρα

Οι μαθητές μου **υποκινούνται** από αυτό που βλέπουν ο ένας από τον άλλο και ως εκ τούτου **εμπνέονται** να εξασκηθούν περισσότερο και να δοκιμάσουν νέα πράγματα.

Λιγότερη πίεση

Υπάρχει πολύ λιγότερη πίεση για τους μαθητές μου μέσα στην ομάδα, και αυτό τους επιτρέπει να χαλαρώσουν και να απολαύσουν τη μουσική περισσότερο.

Λιγότερο Άγχος

Επειδή οι μαθητές μου μαθαίνουν και παίζουν συνεχώς κάθε εβδομάδα μπροστά σε άλλους είναι πολύ πιο **άνετοι** και **εξοικειωμένοι** με το κοινό και έχουν λιγότερο άγχος να παίξουν μπροστά σε φίλους, συγγενείς ή ξένους, ενώ αναπτύσσουν μεγαλύτερη **εμπιστοσύνη** και **ευκολία** στο παίξιμο τους.

Η Θεωρία γίνεται ενδιαφέρουσα

Πολλοί μαθητές βρίσκουν τη θεωρία δύσκολη και βαρετή. Στην ομάδα μου προσπαθώ να τη διδάξω μέσα από παιχνίδια, διαδραστικά πολυμέσα και ομαδικές δραστηριότητες, τα οποία την καθιστούν πιο **ενδιαφέρουσα** και πιο **εύκολη**.

Θετικός Ανταγωνισμός

Ο ανταγωνισμός που αισθάνονται κάποιοι μαθητές μου στα ομαδικά μαθήματα πιάνου είναι **υγιής** και **ελεγχόμενος** και τους ενθαρρύνει τόσο στην τάξη όσο και στο σπίτι.

Ανάπτυξη μοναδικών δεξιοτήτων

Μέσα στην ομάδα μου έχω μαθητές που άλλοι είναι εξαιρετικοί στη μουσική **αντιγραφή**, άλλοι στην **ανάγνωση** παρτιτούρας, άλλοι στην **θεωρία**, άλλοι στη **σύνθεση**, άλλοι στον **αυτοσχεδιασμό**, άλλοι στα μουσικά **σύνολα**, άλλοι στη μουσική **ακρόαση** κλπ. Κάθε μαθητής μου συμβάλει **εξίσου** στο σύνολο με τις μοναδικές του δεξιότητες, και έχει βρεί την προσωπική του φωνή και θέση στην ομάδα.

Άσκηση Ακοής

Μια από τις πιο σημαντικές πτυχές της μουσικής διδασκαλίας είναι η εξάσκηση της ακοής. Αυτή εξασκείται πολύ καλύτερα στα ομαδικά μαθήματα επειδή οι μαθητές εκτίθενται σε μια ποικιλία μέσων και δραστηριοτήτων, γίνονται πιο **ευέλικτοι** και πιο **ευπροσάρμοστοι**.

Μέγιστη Δημιουργικότητα

Στα ομαδικά μαθήματα πιάνου οι μαθητές μου βιώνουν τη δημιουργικότητα στο **μέγιστο**. Μέσω του πιάνου, των midi, των συνθετητών, των πολυμέσων, των θεωρητικών, του σολφέζ, της σύνθεσης και παραγωγής, της ηχοληψίας και ηχογράφησης, της μουσικής δωματίου, του πρακτικού διδασκαλείου, των εβδομαδιαίων project, της διοργάνωσης ρεσιτάλ, συναυλιών και εορτών, οι μαθητές μου μοιάζουν πιο πολύ με φοιτητές διδακτορικού παρά με απλούς μαθητές πιάνου.

Ομαδικό πνεύμα

Μέσα από το καταιγιστικό αυτό σύνολο των δραστηριοτήτων της ομάδας μου και με την υποστήριξη τη δική μου αλλά και μεταξύ των μαθητών μου, αναδεικνύεται η **ομαδική** και **συνεργατική** φύση των ομαδικών μαθημάτων πιάνου..

ΓΙΑΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΩ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΕΝΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΙΑΝΟΥ

Τα ευρήματα εκατοντάδων ερευνών έδειξαν σαφή υπεροχή των μαθητών που παρακολουθούσαν προγράμματα εμπλουτισμένης μουσικής διδασκαλίας αναφορικά με την ανάπτυξη των κοινωνικών δεξιοτήτων, αποδοχή από τους συμμαθητές τους.

Τα μουσικά όργανα, φυσικά ή εικονικά (virtual), οι πειραματισμοί και οι αυτοσχεδιασμοί δίνουν έμφαση

α) στην ανακάλυψη και γνωριμία με τις ιδιότητες του ήχου όπως διάρκεια, τονικό ύψος, ένταση, χροιά

β) στην ανακάλυψη και γνωριμία με μουσικές έννοιες όπως παλμός, τέμπο, τονισμός, αξίες, παύση, μέτρο, μοτίβο, φράση

γ) στην γνωριμία με διάφορα είδη μουσικής όπως κλασσική, παραδοσιακή, σύγχρονη

δ) στην γνωριμία με ηχητικές πηγές και μουσικά όργανα

ε) στην γνωριμία με μουσική διαφόρων λαών και πολιτισμών

ζ) στην ανάπτυξη της ευαισθησίας και της δημιουργικότητας

η) στην απόλαυση της μουσικής και την εκφραστική της απόδοση με λόγο, κίνηση, ζωγραφική, θεατρική και χορευτική έκφραση.

ΓΙΑΤΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΙΑΝΟΥ?

Αν και αρχικά στη δεκαετία του 1950 η χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών εισήχθη στην εκπαίδευση, εντούτοις η τεχνολογία ήταν πολύ **ακριβή** και **δύσκολη** για να χρησιμοποιηθεί ευρέως. Η εκρηκτική ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης έγινε από το 1990 έως και το 2000 με την ραγδαία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Η χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή ως εκπαιδευτικού εργαλείου όλα αυτά τα χρόνια έλαβε **εκπληκτικές διαστάσεις**. Από την προφορική διδασκαλία, περάσαμε στο βιβλίο και από το βιβλίο, στα πολυμέσα και τις νέες τεχνολογίες. Ελάχιστοι μαθητές μελετούν κατά το σχολικό διάλειμμα ένα βιβλίο. Αρκετοί όμως προσπαθούν να αντιληφθούν τη δομή και τη λειτουργία ενός ηλεκτρονικού παιχνιδιού. Οι νέες τεχνολογίες αποτελούν πλέον μέρος του κόσμου μας. Περιβάλλουν τη ζωή μας, **μεταβάλλοντας** ριζικά ό,τι γνωρίζαμε μέχρι χθες. Τα πολυμέσα και οι νέες τεχνολογίες **εκτινάσσουν** την δημιουργικότητα στα ύψη και **αναβαθμίζουν** την διαδικασία μάθησης της μουσικής, η οποία περνάει πλέον σε άλλες διαστάσεις μέσα από τα βασικά της στοιχεία: το ρυθμό, τη μελωδία, την αρμονία.

ΤΙ ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΙΑΝΟΥ

Η σύγκλιση της μουσικής και της τεχνολογίας στην μουσική εκπαίδευση παρέχει στους μαθητές μου πλήθος πληροφοριών, οπτικά **βοηθήματα** και **εργαλεία** έτσι ώστε να γίνεται η μάθηση βαθύτερη και όχι επιδερμική εμπειρία. Παρουσιάζοντας την **πληροφορία** με όλους τους δυνατούς και χρήσιμους τρόπους (κείμενο, αφήγηση, φωτογραφίες, βίντεο, μίντι, ακροάσεις, κ.λπ.) επιχειρώ

α) τη διευκόλυνση της εκπαιδευτικής διαδικασίας

β) την ταυτόχρονη αύξηση της μαθησιακής απόδοσης και

γ) την μεταφορά όσο το δυνατόν μεγαλύτερου γνωστικού περιεχομένου

Μέσω της τεχνολογίας στο μάθημα πιάνου πετυχαίνω

α) την αλληλεπιδραστικότητα (interactivity)

β) την ανατροφοδότηση (feedback)

γ) το στοιχείο διασκέδασης και φυσικά

δ) το κίνητρο

Με πολλαπλά μέσα και τρόπους παρουσίασης, καταβάλλω κάθε δυνατή προσπάθεια για να **προκαλέσω** το ενδιαφέρον των μαθητών μου και να **ερεθίσω** το μυαλό τους ώστε η πληροφορία να έχει μεγαλύτερη **διεισδυτικότητα**. Στην προώθηση της **συνεργατικής** αλλά και της **εξατομικευμένης** μάθησης, οι μαθητές μου στο πλαίσιο κοινών δραστηριοτήτων μαθαίνουν να συνεργάζονται αλλά και ο κάθε μαθητής ξεχωριστά να ακολουθεί τους δικούς του ιδιαίτερους ρυθμούς μάθησης. Με τις μουσικές εφαρμογές καταφέρνω να δώσω **ερεθίσματα** που

αφορούν σχεδόν σε όλες τις αισθήσεις των μαθητών και κυρίως της **όρασης** (γραφικά, βίντεο) και της **ακοής** (ήχος, μουσική) Επίσης με τα πολυμέσα καταφέρνω να **μεταβάλω** και να **αλλάξω** τον ρόλο του μαθητή καθώς του δίνω ελευθερία στο ρυθμό απόκτησης της πληροφορίας και τον κάνω ενεργό μέλος της τάξης και όχι παθητικό αποδέκτη της πληροφορίας που δέχεται.

ΓΙΑΤΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΙΑΝΟΥ?

Κάθε άνθρωπος ακούει τη μουσική με το δικό του **προσωπικό** τρόπο. Άλλοτε προσέχει, αντιλαμβάνεται, επεξεργάζεται και καταχωρεί στη μνήμη του το μουσικό ερέθισμα, άλλοτε αφαιρείται ή αφήνεται και χάνει τον ειρμό και τη συνέχεια του μουσικού έργου. Άλλοτε κάποιος ήχος δημιουργεί συνειρμούς στο μυαλό του και τότε αρχίζει να σκέπτεται συγκεκριμένα θέματα ή καταστάσεις και παύει να ακούει τη μουσική. Άλλοτε η συναισθηματική φόρτιση που απορρέει από το έργο, κάνει τη φαντασία του να καλπάζει και δημιουργεί δικές του εικόνες ή ιστορίες που έχουν σχέση με το μουσικό έργο. Οι μαθητές μου έχουν ήδη πάρει πολλά και διαφορετικά **μουσικά ερεθίσματα** πριν ακόμη έρθουν στο μάθημα πιάνου. Η εξάπλωση του ραδιόφωνου, του κινηματογράφου και της τηλεόρασης, έχει συμβάλει σ' αυτό. Στις εμπειρίες τους δεν περιλαμβάνονται μόνο οι καθαρά μουσικές εκπομπές αλλά και η μουσική επένδυση ταινιών η οποία συχνά είναι επηρεασμένη από σύγχρονες τάσεις και μέσα. Τα παιδιά μου πειραματίζονται με διάφορες ηχητικές πηγές για να μπορέσουν να καταλήξουν σε μια πηγή που παράγει τον πιο κατάλληλο ήχο, όμοιο ή παρόμοιο με τον ζητούμενο. Ο **πειραματισμός** αυτός τους προσφέρει πολλές και διαφοροποιημένες εμπειρίες με τα όργανα και τα αντικείμενα οι οποίες θα είναι πολύτιμες αργότερα για τους μουσικούς αυτοσχεδιασμούς και φυσικά για την ανάπτυξη της μουσικής τους φαντασίας. Η αγωγή της ακουστικής και μουσικής αντίληψης είναι ο **σημαντικότερος** μουσικός στόχος και πρέπει να έχει κεντρικό ρόλο σε κάθε μουσική αλλά και καλλιτεχνική αγωγή. Μόνον με μια ανεπτυγμένη, ενεργητική, ευαίσθητη, και έξυπνη ακρόαση το παιδί θα αναπτύξει την αγάπη για την μουσική, την δυνατότητα να κρίνει αυτά που του προσφέρονται, να αναπλάθει τα μουσικά ερεθίσματα και να δίνει διέξοδο στην φαντασία, τα συναισθήματα και την δημιουργικότητα του. Τα παιδιά μου εξοικειώνονται βιωματικά εξερευνώντας τις ηχητικές πηγές ανακαλύπτουν ήχους που τους ερεθίζουν, τους φοβίζουν, τους ηρεμούν, ήχους που μοιάζουν οικείοι και καθημερινοί. Μια σωστή μουσικό-παιδαγωγική προσέγγιση μπορεί να αφυπνίσει το μαθητή και να του προσφέρει ψυχαγωγία, αισθητική

καλλιέργεια, περισυλλογή, μέθεξη και ώθηση για δημιουργική μουσική έκφραση.

ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΟΛΙΣΤΙΚΟ ΜΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟ?

Το Ολιστικό μου μοντέλο στηρίζεται στη **δράση** και στην άμεση **συμμετοχή** και **συμβολή** δασκάλου και μαθητών. Δεν διδάσκω τους μαθητές μου έτοιμη γνώση, αλλά τους δείχνω τον τρόπο που αποκτιέται η γνώση και πως να ασκήσουν τις ικανότητες που θα τους οδηγούν στην κατάκτηση της γνώσης και της αλήθειας. Μάθηση δε σημαίνει μόνο μετάδοση γνώσεων, αλλά αλληλεπίδραση των γεγονότων μέσα στο περιβάλλον του ανθρώπου. Η **διδασκαλία** μου είναι μαθητο-κεντρική, κοινωνιο-κεντρική και βιωματική, με όλους τους συντελεστές του συμμετόχους, σε ένα χώρο ελκυστικό, όχι στερεότυπης διδασκαλίας, αλλά χώρο καλλιέργειας της δημιουργικότητας του μαθητή. Οι μαθητές αντιμετωπίζονται ως **ενεργοί** συντελεστές, **υπεύθυνοι** για τη μάθησή τους και ο ρόλος μου σαν εκπαιδευτικός είναι περισσότερο καθοδηγητικός-συμβουλευτικός. Μόνο αυτή η εκπαιδευτική προσέγγιση προετοιμάζει τα παιδιά για μία δια βίου μάθηση, που είναι και το ζητούμενο άλλωστε κάθε υγιούς κοινωνίας. Στην ολιστική διδασκαλία μου **εφαρμόζω** μεθόδους όπως η ομαδο-συνεργατική, η αλληλο-διδασκτική, η ιδεο-θύελλα και η διερευνητική. **Πρωθώ** την αλληλεπίδραση, τη συνεργασία, τη συλλογικότητα, την κοινωνικότητα, την προσωπικότητα, την ισότητα, την ομαδικότητα, τη θετική ενέργεια, την επικοινωνία, την ανάπτυξη, την εξέλιξη, την οργάνωση, την ισορροπία, τη συμμετρία, τον πολιτισμό. **Θέτω** στόχους που αφορούν περισσότερο στη διαμόρφωση στάσεων και συμπεριφοράς, στην προσέγγιση της γνώσης, στη σύνδεση των μαθητών μου με την κοινωνία και στη συγκέντρωση πληροφοριών. Ο **ρόλος** μου είναι του συμβούλου, του εμπυχωτή, του οργανωτή, του συνεργάτη, του μέντορα και λιγότερο του μεταδότη γνώσεων. Ο ρόλος των μαθητών μου είναι αυτός του ερευνητή, του συνεργάτη, του πομπού και του δέκτη και όχι του απλού δέκτη. Η διδασκαλία μου αποσκοπεί στη **βελτίωση** της παιδαγωγικής αντιμετώπισης των προβλημάτων, στην **οργάνωση** της εκπαιδευτικής διαδικασίας και στη **διερεύνηση** των ενδιαφερόντων των μαθητών μου.

ΠΟΥ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ Η ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΜΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ?

Η ολιστική διδασκαλία μου βασίζεται στα διάσημα μοντέλα μικροδιδασκαλίας των Argyle, Brown, Buber, Dewey, Montessori, Roger, Rousseau και Vygotsky, τα μοντέλα μουσικής παιδαγωγικής των Boss, Carabo-Cone, Curwen, Dalcroze, Gordon, Kodaly, Manhattanville, Moore, O'Connor, Orff, Suzuki, Trotter και Ward, στα 22 χρόνια μουσικών μου σπουδών, στα 22 χρόνια διδακτικής εμπειρίας και φυσικά στους αμέτρητους (πάνω από 50) δασκάλους μου που διαμόρφωσαν την παιδαγωγική μου φιλοσοφία και παιδαγωγική. Έχοντας αποστάξει τα καλύτερα και πιο λειτουργικά μοντέλα βασίζω τη διδασκαλία μου πάνω στο **τρίπτυχο** Σχεδιασμός-Διεξαγωγή-Αποτίμηση, υπογραμμίζοντας ότι το παιδί μαθαίνει μέσω των εμπειριών άλλων, επομένως οι κοινές δραστηριότητες με εμπειρότερα άτομα και η μαθητεία δίπλα σε αυτά αποτελούν μαθησιακές δραστηριότητες. Ταυτόχρονα **αποποιούμαι** τον απαρχαιωμένο ρόλο της "αυθεντίας", γιατί στην πράξη πια, εγώ και οι μαθητές μου είμαστε συνεργάτες, συνοδοιπόροι και μαθητευόμενοι. **Αντλούμε** εμπειρία ο ένας από τον άλλο, **αλληλοεπιδρούμε, μοιραζόμαστε** εμπειρία και γνώσεις και **αξιολογούμε** μαζί τι «τρέχει» καλά και τι όχι και κρατάμε τις καλές και λειτουργικές πρακτικές. Με ενδιαφέρει η **ουσία** της εκπαιδευτικής παρέμβασης, που είναι οι διανθρώπινες σχέσεις και όχι η εικόνα μου. Αποποιούμαι το ρόλο του εκπαιδευτικού που καταξιώνεται μέσα από το πλήθος των φωτοτυπημένων σελίδων, τον όγκο των γραπτών εργασιών για το σπίτι, τις γιορτές που στήνονται για να μας δουν οι άλλοι, χωρίς επικοινωνία και με το άγχος που επιφέρουν αυτά σε παιδιά και δάσκαλο. Η ανθρωπιστική και ολιστική μου προσέγγιση στην μουσική εκπαιδευτική διαδικασία **συνάδει** με το ενδιαφέρον των παιδιών και το σεβασμό για τον Άνθρωπο, και είναι προσαρμοσμένο στις δυνατότητες του κάθε μαθητή μου ξεχωριστά, ώστε η διδασκαλία μου να δημιουργεί ένα υγιές και χαλαρό περιβάλλον χαράς και δημιουργίας για τους μαθητές μου και εμένα. Εγώ και οι μαθητές μου **βιώνουμε** τη συστημική αλληλεξάρτησή μας, και **παράγουμε** υλικό για επεξεργασία αυτοβελτίωσης. Μέσα από αυτή την εκπαιδευτική διαδικασία, **μαθαίνουμε** πως είμαστε όλοι ξεχωριστοί, παιδιά και

δάσκαλος, αλλά είμαστε μέρος του όλου και εργαζόμαστε για αυτό. Ότι ισχύει για τους μαθητές μου ισχύει και για εμένα και το αντίθετο. **Παίζουμε** καθημερινά με τους ρόλους μας σε ένα πρόγραμμα μαθητείας. **Βοηθάμε** ο ένας τον άλλο, **κουβεντιάζουμε, επιλέγουμε** από κοινού τι θα μάθουμε σήμερα, ποιά κομμάτια θα παίξουμε, σε ποιές ομάδες θα χωριστούμε, ποιοι θα βοηθήσουν ποιούς, ποιοί θα συνεργαστούν με ποιούς, ποιοί είναι πιο χρήσιμοι και σε ποιά κομμάτι του μαθήματος, κλπ.

ΤΙ ΠΕΤΥΧΑΙΝΩ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ ΟΛΙΣΤΙΚΑ ΠΙΑΝΟ?

Στην ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΙΑΝΟΥ χρησιμοποιώ στο **έπακρο** τα φυσικά χαρίσματα του παιδιού μέσω ενός επαναστατικού, μοναδικού και καινοτόμου προγράμματος ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ που κάνει τη μελέτη του πιάνου μια άκρως **απορροφητική, ευχάριστη, διασκεδαστική, συναρπαστική και δημιουργική** εμπειρία μάθησης. Από τα τέσσερα του ήδη χρόνια το παιδί είναι το **τέλειο** εργαλείο μάθησης και δεξιοτήτων. Είναι **ικανό** να αντιλαμβάνεται ρυθμό και μελωδία, να ξεχωρίζει ήχους, νότες, δυναμικές, να διαβάσει κλειδιά και παρτιτούρα, να χρησιμοποιεί και τα δυο χέρια. Αναπτύσσω από νωρίς τις οπτικοακουστικές του **δεξιότητες**, τις λεπτές κινητικές **ικανότητες**, το συντονισμό και προγραμματισμό εγκεφάλου και σώματος, την προσοχή, την εστίαση, και το πιο σημαντικό από όλα, τη μουσική αισθητική. Μέσω της ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΠΙΑΝΟΥ **βοηθάω** το παιδί σας να γίνει ένας πιο έξυπνος² μαθητής στο μέλλον, και φυσικά ένας καλύτερος και πετυχημένος³ άνθρωπος συνολικά. Ανάλογα με την ηλικία, τη σωματική ανάπτυξη και τις μουσικές ομάδες, **εκμεταλλεύομαι, χρησιμοποιώ, αναπτύσσω** και **μεγιστοποιώ** -ξεχωριστά για κάθε παιδί- τη μουσική αντίληψη, ευφυΐα, νοημοσύνη¹, έφεση, κλίση και ταλέντο του, δεξιότητες που είναι έμφυτες άλλωστε σε κάθε παιδί.

Όλες αυτές τις δεξιότητες –σε διαφόρους βαθμούς- τις έχει κάθε παιδί από τη **γένεση** του, αλλά για να γίνουν αντιληπτές πρέπει να τις αναπτύξει και να τις αξιοποιήσει. Για να γίνει αυτό χρειάζεται δίπλα του

α) ένα δάσκαλο που να το αγαπά σα να είναι δικό του παιδί

β) ένα δάσκαλο που να του δείξει πως θα πραγματώσει τα ταλέντα και τα όνειρα του με τον πιο εύκολο, σύντομο και κατανοητό τρόπο και

γ) ένα δάσκαλο που είναι εκεί όχι για να “εξουσιάζει” ή να “δασκαλέψει”, αλλά για να εμπνεύσει, να μυήσει, να προτείνει, να

δώσει κίνητρα, να επιβλέπει και να παρακολουθεί την πρόοδο του σε εβδομαδιαία βάση, να πραγματοποιεί μαζί του βήμα-βήμα κάθε στάδιο, και τέλος να καμαρώνει και να χειροκροτεί τα επιτεύγματα του μαζί με τους γονείς και κηδεμόνες του και το υπόλοιπο κόσμο.

¹Η μουσική νοημοσύνη στηρίζεται στην απόλαυση και στην κατανόηση της μουσικής. Πηγή τη ευφυΐας αυτής είναι το δεξί ημισφαίριο, στο οποίο γίνεται η επεξεργασία όλων των ακουσμάτων. Εμπεριέχει την ικανότητα του ανθρώπου να νιώθει το ρυθμό, τη χροιά του ήχου, τη μελωδία, το συνδυασμό των οργάνων και των μουσικών μέτρων, την αντίληψη της διαφορετικότητας των ειδών της μουσικής, αλλά και τη συνάφειά τους. Εμπεριέχει επίσης την ικανότητα για συναισθηματική έκφραση του ατόμου μέσω της μουσικής, είτε ως σύνθεση είτε ως εκτέλεση. Τα παιδιά με καλή μουσική νοημοσύνη μαθαίνουν καλύτερα μέσα από ήχους, τραγούδια και ρυθμούς, ενώ μπορούν να εκφράσουν ιδέες, γνώσεις και συναισθήματα με τη βοήθεια της μουσικής. Πολλές φορές μάλιστα εκφράζονται με τα δικά τους μουσικά κομμάτια από τη βρεφική τους κιόλας ηλικία, τα οποία αποτελούνται από σύνθετους ή απλούς ρυθμούς με τη βοήθεια οποιουδήποτε αντικειμένου.

²Τα πιο έξυπνα παιδιά είναι πιο πιθανό να παρακολουθήσουν μαθήματα πιάνου, τα οποία και ενισχύουν τις νοητικές διαφορές. Μελετώντας παιδιά ηλικίας 4-11 ετών που έκαναν μαθήματα πιάνου παρατηρήσαμε μόνιμες επιδράσεις στην ευφυΐα τους καθώς και σημαντική βελτίωση στη μνήμη, την ανάγνωση, τη γραφή και τα μαθηματικά μεταξύ άλλων. Dr. Glenn Schellenberg

³Πετυχημένοι άνθρωποι που έπαιζαν μουσικό όργανο υπήρξαν –μεταξύ εκατοντάδων άλλων– και οι Albert Einstein, Neil Armstrong, Graham Bell, Thomas Edison, Benjamin Franklin, Thomas Jefferson, Charles Dickens, Mark Twain, Stephen King, Woody Allen, Steven Spielberg, Clint Eastwood, Antony Hopkins, Hugh Laurie, Johnny Depp, Meryl Strip, Dustin Hoffman, Bruce Willis, Όμηρος, Πάνας, Απόλλων, Ορφέας, Ασκληπιός, Πλάτωνας, Αριστοτέλης, Ευριπίδης, Πυθαγόρας, Βάκχος, Δημόκριτος, Αριστοτέλης.

ΠΩΣ ΔΙΔΑΣΚΩ ΟΛΙΣΤΙΚΑ ΠΙΑΝΟ

Στα 22 χρόνια μουσικής μου διδασκαλίας έχω επινοήσει, δοκιμάσει και αξιολογήσει διάφορα πλάνα μαθήματος τα οποία αμφισβητώ, αναθεωρώ και βελτιώνω σε καθημερινή βάση. Αποτέλεσμα όλων είναι να καταλήξω σε ένα ολιστικό μοντέλο μαθήματος πιάνου.

Το κύριο χαρακτηριστικό της ολιστικής μου διδασκαλίας, και αυτό που την καθιστά **μοναδική** στα ελληνικά δεδομένα, είναι ότι από τα πρώτα κιόλας μαθήματα, δεν περιορίζομαι μόνο στο πιάνο, αλλά εισάγω και όλα αυτά τα **υποχρεωτικά** μαθήματα που διδάσκονται στο ωδείο όπως Θεωρία, Σολφέζ, Αρμονία, Ακουστικά, Μουσική δωματίου, Prima Vista, Dicte, Μορφολογία, Ιστορία, Χορωδία και Πρακτικό Διδασκαλείο. Επιπλέον εισάγω και μάθημα Οργανολογίας (στο ωδείο διδάσκεται αποκλειστικά για το πτυχίο Αντίστιξης), Σύνθεσης (στο ωδείο διδάσκεται μόνο αφού ο μαθητής έχει προηγουμένως λάβει πτυχία Αρμονίας, Αντίστιξης και Φυγής), Ηχοληψίας, Ηχογράφησης και Μουσικής Παραγωγής (μαθήματα που διδάσκονται σε εξειδικευμένες σχολές ηχοληψίας επί 2 χρόνια το ελάχιστο).

Έτσι η μουσική εκπαίδευση είναι **πλήρης** και δεν περιορίζεται μόνο στο να παίζει το παιδί κάποια κομμάτια. Χωρίς όλα τα ανωτέρω μαθήματα, τα οφέλη της μουσικής παιδείας στο παιδί **μειώνονται ή καθυστερούνται** δραματικά. Είναι γνωστό ότι η καλλιτεχνική αντίληψη και η μουσική ευφυΐα στο παιδί ολοκληρώνεται στα 9-11 (το πολύ) χρόνια, και αν δεν γίνει μέχρι τότε δεν γίνεται δυστυχώς ποτέ. Αν λάβει λοιπόν κανείς υπόψη ότι τα παραπάνω μαθήματα διδάσκονται στο ωδείο από την ηλικία των 16 ετών και άνω, καταλαβαίνει κανείς τι έχει στερηθεί μέχρι τότε το παιδί από μια πλήρη μουσική παιδεία. Αυτό το μεγάλο κενό των ελληνικών ωδείων καλύπτω εγώ με την ολιστική μου μέθοδο, ενώ ταυτόχρονα διατηρώ όλα τα θετικά στοιχεία του ωδειακού συστήματος που ισχύει από το 1957 (βλέπε ΦΕΚ).

Παράλληλα με το πιάνο (φυσικό, ψηφιακό) χρησιμοποιώ μια ευρεία γκάμα **Πληκτροφόρων** (midi keyboards, αρμόνια, συνθετητές), αναλογικά και ψηφιακά **whiteboards**, διαδραστικούς **πίνακες** (padlet), έξυπνες **συσκευές** (smartphones, tablets), Φορητούς **εγγραφείς** ήχου και εικόνας (recorders, camcorders) αλλά και ηλεκτρονικούς **υπολογιστές** (φορητούς, σταθερούς) στους οποίους έχω εγκατεστημένα διεθνή **προγράμματα** όπως Finale, Sibelius, LenMus, ArsNova, Microsoft Instruments κλπ, με τα οποία διδάσκω μουσική **σημειογραφία, σύνθεση, θεωρία, σολφέζ, ακουστικά, οργανολογία, μορφολογία** και **πρίμα βίστα**.

Το μάθημα της **μουσικής δωματίου**, ένα μάθημα που στο ωδείο διδάσκεται το νωρίτερο στην ηλικία των 16, εγώ το εισάγω από τα πρώτα κιόλας μαθήματα, χωρίζοντας τα παιδιά σε γκρουπ των 2 ή 3 και δίνοντας τους κομμάτια πιάνου για 4-6 χέρια. Έτσι, όχι μόνο εξασκώ εκπληκτικά την **ακοή** και την **όραση** τους, διδάσκοντας **ρυθμό** και **συγχρονισμό**, αλλά προωθώ με τον καλύτερο τρόπο την **ομαδικότητα** και όλα τα οφέλη που συνεπάγεται αυτή στο ήθος και την συμπεριφορά του παιδιού, τόσο στα σχολικά του χρονιά όσο και σε όλη του τη ζωή.

Τέλος, το **πρακτικό διδασκαλείο**, ένα μάθημα που στο ωδείο διδάσκεται το νωρίτερο στην ηλικία των 16 για το πτυχίο διδασκαλίας, εγώ το εισάγω από τους πρώτους κιόλας μήνες. Για κάθε γκρουπ παιδιών διαλέγω το πιο προχωρημένο, και το καθιστώ "βοηθό διδασκαλίας". Του διδάσκω πώς να χειρίζεται να φροντίζει, να συντηρεί, να προστατεύει και να ασφαλίζει τα **υλικά** του μαθήματος (πιάνο, αρμόνιο, πίνακες, μουσική βιβλιοθήκη, ηλεκτρονικοί υπολογιστές, περιφερειακά, ακουστικά, παρτιτούρες) και φυσικά πώς να επιβλέπει και να βοηθά στη μελέτη και την πρόοδο των άλλων μαθητών. Έτσι ο κάθε βοηθός διδασκαλίας από παθητικός γίνεται **ενεργός** δέκτης διδασκαλίας, γίνεται δηλαδή "δάσκαλος", με όλα τα **οφέλη** που συνεπάγεται αυτό (ευθύνη, οργάνωση, πρωτοβουλία, πνευματικός και σωματικός συγχρονισμός) και εγώ γίνομαι "μέντορας" που επιβλέπω το έργο και την πρόοδο του ιδίου και των "μαθητών"

του. Δραστηριότητες δηλαδή που κάνει ένας μεταπτυχιακός η διδακτορικός φοιτητής εγώ τις εισάγω ήδη σε παιδιά δημοτικού. Είναι νομίζω ξεκάθαρο πόσο μια τέτοια ολιστική μέθοδος **εκτινάσσει** τη νοητική, πνευματική, συμπεριφορική και σωματική ανάπτυξη του παιδιού.

Επίσης οργανώνω επισκέψεις σε επαγγελματικά **στούντιο** ηχογράφησης όπου οι μαθητές μου έχουν τη μοναδική ευκαιρία να βιώσουν από κοντά την τέχνη της σύνθεσης, της πρόβας, της ηχοληψίας, της ηχογράφησης, της μίξης και της ολοκληρωμένης μουσικής παραγωγής. Μέσα από τη μαγεία ενός επαγγελματικού στούντιο, οι μαθητές μου αφενός θα **πειραματιστούν** με δικά τους κομμάτια, αφετέρου θα **παρακολουθήσουν** πρόβες (sessions) από διάφορα μουσικά γκρουπ μουσικής ή καταξιωμένους καλλιτέχνες.

Τέλος, οργανώνω τουλάχιστο τρεις (3) μαθητικές **συναυλίες** μέσα στο σχολικό έτος, τόσο στους πολυχώρους συναυλιών του σχολείου όσο και σε διακεκριμένες αίθουσες όπως η Λίβιαν Βουδούρη στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών. Επίσης οργανώνω **μουσικές βραδιές** με πιάνο, τραγούδι, και μουσική δωματίου. Έτσι οι μαθητές της σχολής πιάνου, αλλά και οι γονείς και κηδεμόνες τους, έχουν **ολοκληρωμένη** επαφή με την τέχνη της μουσικής και τη μοναδική ευκαιρία να καμαρώσουν και να ενθαρρύνουν το ταλέντο των παιδιών τους.

ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΑΤΑΛΥΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΜΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ

Σαν εκπαιδευτικός, παιδαγωγός, εμπνευστής και εμπυχωτής είμαι υπεύθυνος για τη **δημιουργία** κλίματος ενθουσιασμού, την **προαγωγή** ορθών σχέσεων μεταξύ των μαθητών μου, και τη **χρήση** δημιουργικών ιδεών και μεθόδων διδασκαλίας που παρουσιάζουν όλες τις μουσικές έννοιες με έναν ενδιαφέροντα τρόπο. Αναλαμβάνω ηγετικό **ρόλο** και δεξιότητες **διαχείρισης** ώστε να ελέγξω και να αποτρέψω (αν χρειαστεί) κάθε ένταση, εχθρότητα, συγκρούσεις, υπερβολική έπαρση ή αθέμιτο ανταγωνισμό προκύψει κατά τη διάρκεια του μαθήματος, ώστε τίποτα να μην παρεμποδίσει ή διακόψει τη διαδικασία της μάθησης. Είμαι εδώ για να διατηρήσω τον **έλεγχο** μέσω αποτελεσματικής ηγεσίας και να ενθαρρύνω τη **συνεργασία** που περιλαμβάνει κάθε μέλος της ομάδας μου σε μια παραγωγική κατανομή της εξουσίας. Δημιουργώ ένα **δίκαιο** και **ευνοϊκό** για τους μαθητές μου περιβάλλον εμπιστοσύνης, δημιουργίας και ίσων ευκαιριών όπου στα πλαίσια της αγάπης του σεβασμού και της συνεργασίας εκτελούν τις εργασίες τους και λαμβάνουν εποικοδομητική κριτική από τους συμμαθητές τους και από εμένα.

Ποια είναι η συμμετοχή των γονέων στο έργο μου?

Η **συμμετοχή** των γονέων η οποία περιλαμβάνει την ενθάρρυνση και την υποστήριξη των παιδιών τους είναι **ζωτικής σημασίας** στην ολιστική μου διδασκαλία. Η γονική δέσμευση βοηθώντας, ενθαρρύνοντας και υποστηρίζοντας το παιδί, όχι μόνο στα πρώτα στάδια της μάθησης, αλλά και καθ' όλη την εξελικτική του πορεία, είναι ο πιο σημαντικός προγνωστικός παράγοντας της επιτυχούς έκβασης από οποιαδήποτε απαιτητική και εξειδικευμένη γνώση όπως τα μαθήματα πιάνου. Με τον τρόπο αυτό, γονέας, δάσκαλος και μαθητές συνεργάζονται για την επίτευξη κοινών στόχων..